

A harmadik Európai e-Kormányzati Díj agrár-szakigazgatási relevanciája

Pásztor Márta Zsuzsanna

Szent István Egyetem, Gazdaságelemzés Módszertani Intézet, 2100 Gödöllő, Páter K. u. 1.

Abstract. A 2007-es e-Kormányzati Miniszteri Konferencián három működő agrár-szakigazgatási eset érdemelte ki a „Legjobb Gyakorlat 2007” címet, az esettanulmányok leírás több más példával együtt olvashatóak az ePractice.eu adatbázisban. A példák rövid összefoglalásával hívom fel a figyelmet tudásmegosztás, tanulás és páneurópai kapcsolatépítés új fórumára, az esetek tanulmányozására és magyar példák bemutatásnak fontosságára az ePractice-ban.

Keywords. agrár-szakigazgatás, e-kormányzat, bevált gyakorlatok műhelye, ePractice.eu

Bevezetés

Az Európai Bizottság e-Kormányzati Díj (eGovernment Award) pályázatára az EU-tagállamokon kívül a tagjelölt országokból, illetve Izlandról, Lichtensteinből, Norvégiából és Svájcban jelentkezhettek az e-kormányzati szolgáltatásokat gyakorlatban is működtető közigazgatási szervezetek. A pályázatokat négy tematikus kategóriában értékelték, a legjobbak a hagyományosan az e-Kormányzati Miniszteri Konferencia keretében megtartott díjátadó ünnepségen – 2007-ben az eredetileg tervezett 50 pályázó helyett 52 kiválasztott döntős – mutakozhattak be, és valamennyien kiérdemelték a „Legjobb Gyakorlat 2007” címet.

A „Hatékony és hatásos közszolgáltatás” kategóriában versenyeztek az agrár-szakigazgatás szempontjából érdekes pályázatok. Ebben a csoportban olyan 26 téma és szolgáltatási példa szerepelt, melyek nagy része az e-közigazgatási szolgáltatások listájában (CLBPS) előírtakhoz kapcsolódik. A mezőgazdaság irányításában a szigorú állat és növény-egészségügyi, valamint a támogatási és pályázati nyilvántartások jelentős adminisztrációs terhet jelentenek mind a szakigazgatás, mind a gazdálkodók számára. Ennek tükrében érthető, hogy a svéd, spanyol és holland közigazgatásban a CLBPS-től függetlenül, magas szintű elektronikus agrár-szakigazgatási szolgáltatásokat építettek ki.

A díjazott pályázatok esettanulmányait a Konferencia záró deklarációjában is megfogalmazott, a bevált gyakorlatok egymás közötti megosztását és cseréjét szorgalmazó elvnek megfelelően, elhelyezték az Európai Bizottság kezdeményezésére – az IDABC eGovernment Observatory és a Good Practices Framework összevonásával újonnan létrehozott ePractice weboldalon. Az itt található leírások alapján ismertetem röviden a projekteket.

Esettanulmányok

Tenyészállatok elektronikus azonosítása és nyilvántartása Hollandiában (I&R)

Az elektronikus szarvasmarha azonosítási és nyilvántartási rendszert 2006 decembere óta használják Hollandiában. Fő elemei: egyéni azonosítás (füljelző), központi nyilvántartás (születési, mozgási, oltásokkal kapcsolatos, elhullást illetve vágási adatok) és az azonosítás elektronikus eszközei. A szarvasmarha tenyésztők a sokcsatornás kapcsolatteremtés elvének megfelelően háromféle módon jelenthetik az állatállomány változást. Weben az I&R Online felületen lekérdezhetik az aktuális adatokat és jelezheti a változásokat. A vágóhídon vagy a támogatások kapcsán futtatott programok automatikusan, a tenyésztők saját maguk egy egyszerű alkalmazás segítségével interneten keresztül cserélhetnek adatokat az I&R rendszerrel. Valamint rendelkezésükre áll a telefonos automata ügyfélszolgálat is.

A rendszert jelenleg 40.000 szarvasmarha tenyészet használja, de készen állnak valamennyi állattenyésztő (közel 90.000) bevonására. Az I&R elsődlegesen állategészségügyi és élelmiszer biztonsági célokat szolgál, például egy esetlegesen beteg állat származási helyét és

annak körzetét gyorsan be lehet azonosítani és a szükséges intézkedéseket megtenni. Másodlagosan felgyorsítja a kereskedelmet és összekapcsolható a többi e-kormányzati kezdeményezésekkel (adminisztrációs terhek csökkentése, hatásos és hatékony kormányzás). Európai kiterjesztése pedig a transzparencia növelését és az egységes piac erősítését jelentené.

SAM Internet: elektronikus agrártámogatási pályázatok Svédországban (SAMi)

A SAM Internet az EU közös agrárpolitikai támogatások kérelmeit befogadó rendszer. A szolgáltatás alapja egy térképszerkesztő, melyen a gazdálkodó bejelöli az adott területhez tartozó felhasználási módot, termesztett növényt. A rendszer jelzi számára, hogy milyen támogatási kérelmeket adhat be, illetve figyelmezteti, ha nem megfelelő kérelmet próbál beadni. A kérelmek adatait a kitöltés során már ellenőrzi a rendszer és hiba esetén azonnal javíthatók. A szolgáltatáson keresztül rendelkezésre állnak a korábbi kérelmek és a kifizetések, a gazdálkodók hozzáférhetnek területeik légi felvételeihez és XML formátumban adatokat cserélhetnek a termelési programokkal. A gazdálkodók így rövidebb idő alatt, kevesebb hibával, körültekintőbben készíthetik el támogatás-igényléseiket.

A szolgáltatás a gazdálkodók ismereteit és képességeit veszi alapul, azaz a felhasználói gondolatmenetet és a korlátozott (telefonos) internet-kapcsolatot (a kb. 85.000 mezőgazdasági vállalkozás mintegy 89 százaléka hozzáfér az internethez). Az Európai Bizottság céljainak megfelelően a szolgáltatás csökkenti a vállalkozások adminisztrációs terheit és erősíti a közigazgatás 24/7 rendelkezésre állását. A kérelmek 55 százalékát elektronikusan terjesztik be, 30-40 százalékát immár a SAM Interneten keresztül. A hatóságoknál lerövidül a feldolgozási idő, mivel nem kell digitalizálni a papír alapú kérelmeket és térképeket, a kérelmek pedig csaknem hibamentesek.

A projekt tanulságai az alábbi pontokban foglalhatók össze:

- a célcsoport megismerése és adottságaik figyelembe vétele elengedhetetlen, a szolgáltatást a gazdálkodók valóságos támogatás-igénylés kitöltés menete alapján állították össze.
- magas szintű szolgáltatások bevezethetők előzetes ismereteket nélkülöző felhasználók számára is, például a gazdálkodóknak általában nincs szélessávú internet-kapcsolatuk és nem rendelkeznek magas szintű térképszerkesztési ismeretekkel, ám egy hatékony földrajzi információs szolgáltatást alapismeretek nélkül, betárcsázós internettel is képesek használni.
- a szolgáltatásnak hasznosnak kell lennie minden célcsoport számára: egyrészt a gazdálkodók a felhasználói teszteken és folyamatos fejlesztéseken keresztül olyan szolgáltatáshoz jutottak, amely egyszerűbbé, könnyebbé és biztonságosabbá teszi a támogatási-igénylések benyújtását; másrészt a hatóságok időt és erőforrásokat takarítanak meg azáltal, hogy majdnem hibamentes kérelmek érkeznek be hozzájuk.

Cantabriai farmereket segítő integrált rendszer (IAS)

Az IAS a spanyol nemzeti agrártámogatások kifizetésének és ellenőrzésének rendszere. A támogatás-igénylése beérkezése után az ellenőrök véletlenszerűen választanak ki művelési területeket, melynek adatait tábla PC-ken tárolják. A fizikai ellenőrzés során a földrajzi adatokat egy GIS eszköz szolgáltatja, és Bluetooth kapcsolatra képes GPS eszközzel határozzák meg a művelési terület pontos méreteit. Az összegyűjtött adatokat mobil interneten naponta elküldik az illetékes minisztérium adatbázisába.

A projekt támogatja a területi adminisztrációt, a támogatásigénylések és ellenőrzések egyszerűsítését azáltal, hogy a papír alapú adatokat elektronikusan továbbítják és ellenőrzik. Időt és munkaerőt takarítanak meg, mivel a hivatalnokok több területet képesek ellenőrizni mint korábban. Gyorsabb az ügymenet és a kifizetésekig eltelt idő, mert az ellenőrzött területek adatait naponta frissítik a minisztériumban.

A projekt tanulságai az alábbi pontokban foglalhatók össze:

- az új technológiák beültetése a vidéki világba nagy kihívás, ami megváltoztatta az

állampolgárok és közalkalmazottak mentalitását. Az ilyen projektek sikerét annak vezetése és irányítása szavatolja. A projekt tapasztalatai nyomán mérhetővé vált a hálózatba kötött irodák értéke és elősegítette az online szolgáltatások kezdeményezését.

- a hagyományos, papír alapú adatcserén alapuló menedzsmentrendszerek átalakítása egy új automatizált rendszerbe, látványosan csökkenti az adott feladatra alkalmazott dolgozók számát.
- a közigazgatás fejlesztése a korszerű technológiák bevezetésével erősíti és serkenti a gazdaságot, mivel az üzletileg kedvezőtlen területen megalapozza a helyi gazdaság motorjaként működő üzleti életet, ezáltal erősíti a vidékfejlesztési intézkedések hatását is.

Következtetések

A bemutatott példák alapján látható, hogy az interoperabilitás és tudásmegosztás jegyében működő ePractice oldalon számos esettanulmány található, mely támpontot nyújthat a magyar elektronikus agrár-szakigazgatási feladatok korszerűsítéséhez és fejlesztéséhez. Az egyre növekvő számú esetek közül tárgyszavas kereséssel deríthetők fel a mezőgazdasághoz, illetve vidékfejlesztéshez kapcsolódó esettanulmányok. Az alábbi táblázat a jelenleg olvasható esettanulmányok elérhetőségét tartalmazza, az esetek ePractice-beli sorszáma alapján.

Esetnév	Leírás címe
e-CITES, for a safe international trade of plants and animals	http://www.epractice.eu/cases/1013
e-Identification and Registration of farmed animals in The Netherlands	http://www.epractice.eu/cases/1017
SAM Internet: e-applications for agricultural support in Sweden	http://www.epractice.eu/cases/1027
Integrated Aid System for farmers in Cantabria	http://www.epractice.eu/cases/1037
Implementation of online services for farms	http://www.epractice.eu/cases/1701
DAFM - Department of Agriculture and Food Mobile	http://www.epractice.eu/cases/1745
LEPIDA: the broadband private network of the Emilia-Romagna Public Administration	http://www.epractice.eu/cases/1800
Single Farm Payment for the Irish agri-food sector	http://www.epractice.eu/cases/1828
Italian Informative Agricultural System: the Geographic Information System of AGEA	http://www.epractice.eu/cases/1873
eAMA - agricultural eServices for farmers and businesses	http://www.epractice.eu/cases/1881
AX- Swedish Board of Agriculture and Swedish Customs single window solution for eApplication for export refunds and eExport-declaration	http://www.epractice.eu/cases/1960
Computer Literacy Basics For a Lithuanian E-citizen	http://www.epractice.eu/cases/2006
Automated solution for the inspections management	http://www.epractice.eu/cases/2069
Aveiro Digital Region of Portugal	http://www.epractice.eu/cases/2100
Harnessing online GIS to increase the efficiency of farm surveying.	http://www.epractice.eu/cases/2120
Innovative e-parcels registration in The Netherlands	http://www.epractice.eu/cases/2196
Knowledge Based Economy Project	http://www.epractice.eu/cases/2209
eGovernment in the Autonomous Community of the Region of Murcia	http://www.epractice.eu/cases/2315

Esetnév	Leírás címe
Rural Area Information Technology Broadband Network (RAIN)	http://www.epractice.eu/cases/2334
YPAITHROS - IT-Transfer to Enterprises in Rural Areas of Crete	http://www.epractice.eu/cases/2369
Mobile Internet Access Unit - Évora County Digital Project	http://www.epractice.eu/cases/2390
GeGIS (managing Geo Data by using a standard web browser)	http://www.epractice.eu/cases/2693
One-off Parcel Registration for farmers	http://www.epractice.eu/cases/2710
Agrarian Documents for Government Agencies (BundOnline SuperStar 2005)	http://www.epractice.eu/cases/311

A nyilvánosságra hozott esettanulmányok száma természetesen magyar példákkal is bővíthető, az adatbázisba az ingyenesen regisztrált felhasználók küldhetik be működő megoldásaik leírását a megfelelő űrlapok kitöltésével, ezáltal szolgálva mintaként a kialakítandó szolgáltatásokhoz, elősegítve a bevált gyakorlatok terjedését.

Hivatkozások

4. E-Kormányzati Miniszteri Konferencia hivatalos weboldala elérhető:
www.megovconf-lisbon.gov.pt, utolsó letöltés 2008.04.25
- Elektronikuskormányzat-központ: Az európai uniós e-közigazgatási „bevált gyakorlatok” elemzése az epractice.eu honlapon található esetek alapján (2007. december 28., nyilvánosságra hozva: 2008. március 26.) elérhető:
<http://www.ekk.gov.hu/ekk/letoltheto/080326EUBGY.pdf>, utolsó letöltés 2008.04.25
- New ePractice portal sets out to bring together the eGovernment community across Europe, Synergy 09 - January 2008, pp. 10-11., elérhető:
<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=30266>, utolsó letöltés 2008.04.25
- Pis Beatriz: Integrated Aid System for farmers in Cantabria, 2007, elérhető:
<http://www.epractice.eu/cases/1037>, utolsó letöltés 2008.04.25
- Urban Wigert: SAM Internet: e-applications for agricultural support in Sweden, 2007, elérhető: <http://www.epractice.eu/cases/1027>, utolsó letöltés 2008.04.25
- Van EK Hanok Cornelök Hendrik: e-Identification and Registration of farmed animals in The Netherlands, 2007, elérhető: <http://www.epractice.eu/cases/1017>, utolsó letöltés 2008.04.25